

Granskning av kontroll av utförare vid köp av välfärdstjänster

Vi som förtroendevalda revisorer i Uppsala kommun har genomfört en granskning avseende kommunens kontroll av utförare vid upphandling och inköp av välfärdstjänster. I vår granskning har vi haft stöd av KPMG.

Bakgrunden till vår granskning är att risken för välfärdsbedrägerier, det vill säga att en extern aktör – företag eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommunala medel för egen vinning, har uppmärksammats på flera håll i landet under de senaste åren. Medvetenheten har även ökat om att detta problem förekommer i stor utsträckning i landets kommuner. För att minimera risken för bedrägerier är det därav viktigt att kommunen har en välfungerande intern kontroll för upphandling av privata utförare. Vi som förtroendevalda revisorer i Uppsala kommun har tidigare granskat uppföljning och insyn avseende privata utförare 2020 respektive intern kontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. Ett antal utvecklingsområden identifierades i båda dessa granskningar, varpå rubricerad granskning även avser en uppföljning av om ändamålsenliga åtgärder vidtagits utifrån de rekommendationer som avlämnades i samband med dessa granskningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, omsorgsnämnden, äldrenämnden samt socialnämnden *delvis* har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll för att minska riskerna för välfärdsbedrägerier och oegentligheter hos privata utförare.

Bakgrunden till den samlade bedömningen är att det på en övergripande nivå finns rutiner där det framgår hur uppföljning av privata utförare ska ske, olika rollers ansvar för avtalsuppföljning samt hur avvikelser ska hanteras. Det finns även utsedda funktioner inom de granskade nämnderna för arbetet med avtalsuppföljning och rutiner för hur detta ska göras. Samtidigt konstateras att kommunstyrelsen och nämnderna kan stärka sina analyser av risker för bedrägerier och oegentligheter i samband med anlåtande av privata utförare. I granskningen har det framkommit att ett flertal kontroller av anbudslämnare inför avtalskrivning, men att det saknas dokumentation kring hur kontrollerna ska genomföras. Kommunens kontroller inför avtal och löpande under avtalet kan med fördel utvecklas.

Avseende granskningens uppföljande del av tidigare avlämnade rekommendationer bedöms att kommunen *i allt väsentligt* vidtagit ändamålsenliga åtgärder. Kommunen har dels antagit övergripande riktlinjer för kontroll och uppföljning av privata utförare, dels har nämnderna tagit fram uppföljningsplaner för vad som ska följas upp under året. Därtill har rutiner för att kontrollera leverantörer vidareutvecklas. Däremot har inte analys av ändringar i leverantörsregistret införts.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till *kommunstyrelsen*:

- Säkerställa att kontroller av privata utförare, inför avtalsskrivning, är dokumenterade, samt överväga att fördjupa dem.
- Utveckla möjligheten att utforma egna utslutningsgrunder.

Vi lämnar följande rekommendationer till *omsorgsnämnden* och *äldrenämnden*:

- Stärka de löpande ekonomiska kontrollerna med syfte att få bättre kännedom om leverantören och dess företrädare, samt att dokumentera dessa.
- Dokumentera rutiner för avvikelshantering i samband med uppföljning av avtal.
- Utveckla nuvarande uppföljningsplaner för att säkerställa att det tydligt framgår vad uppföljningen ska omfatta samt hur kontroll och insyn ska genomföras under året.

Vi lämnar följande rekommendation till *socialnämnden*:

- Stärka de löpande ekonomiska kontrollerna med syfte att få bättre kännedom om leverantören och dess företrädare, samt att dokumentera dessa.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser och rekommendationer från kommunstyrelsen och granskade nämnder, **senast 2025-01-31**, till kommunrevisionen@ uppsala.se samt till de sakkunniga biträdena mikael.lind@kpmg.se och hannah.klarkner@kpmg.se.

För kommunrevisionen

Berit Danielsson
Ordförande

Kajsa Wejryd
Vice ordförande